

Socialskyddsguide 2020

Till god vård hör möjligheten att få individuell rådgivning av sjukhusets socialarbetare. Socialarbetaren ger råd i frågor gällande socialförsäkringen (t.ex. FPA:s förmåner) och andra socialskyddsförmåner. Man kan få hjälp med att ordna och ansöka om olika slag av tjänster och stödformer.

Socialarbetaren kan vid behov vara i kontakt med myndigheter och intresseorganisationer. Socialarbetaren deltar i utredningen av rehabiliteringsbehov och i planeringen av yrkesinriktad rehabilitering. Patienten kan själv eller via sjukhusets personal ta kontakt med socialarbetaren. Läkaremiss behövs inte. Socialarbetarens tjänster är avgiftsfria.

Vårdavgifterna

Vårdavgiften är 48,90 €/dygn, poliklinikavgiften är 41,20 €, för serievård uppbärs en avgift på 11,40 €/gång och för ingrepp på dagkirurgiska avdelningen 135,10 €. Vårdavgiften inom psykiatri är 22,50 €. Besöken på de psykiatriska poliklinikerna är avgiftsfria.

Avgiftstaket för klientavgifter är 683 € per kalenderår. När patienten nått avgiftstaket har han/hon rätt till ett frikort, som är i kraft till årets slut. Under frikortets giltighetstid uppbärs inga poliklinikavgifter men för vård dagarna uppbärs 22,50 €/dygn i avgift för uppehälle. Patienten svarar själv för uppföljandet av avgiftstaket och kontaktar därefter patientbyrån (tfn 040 653 4352 eller 040 653 4408).

FPA:s sjukdagpenning

FPA:s **sjukdagpenning** betalas som ersättning för inkomstbortfall vid arbetsförmåga som varar kortare tid än ett år. Sjukdagpenning betalas efter en självrisktid som i regel är 10 vardagar. Sjukdagpenningen baserar sig på årsinkomsten och betalas för högst 300 vardagar, dvs. för ungefär ett år.

Partiell sjukdagpenning stöder en arbetsförmögen person att stanna kvar i arbetslivet och att återgå till sitt heltidsarbete. Partiell sjukdagpenning bygger på ett frivilligt arrangemang och kan beviljas en arbetstagar eller företagare vars arbetstid minskar med 40-60 % från tidigare heltidsarbete. Partiell sjukdagpenning betalas för 12-120 vardagar.

FPA bedömer utgående från läkarutlåtandet om man kunde ha nytta av rehabilitering.

Vid fortsatt arbetsförmåga kan man ansöka antingen om **rehabiliteringsstöd** (= tidsbunden invaliditetspension) eller **invaliditetspension**, vilken är i kraft tills vidare.

Ersättning för resekostnader

Sjukförsäkringen ersätter en del av kostnaderna för resor till läkare, undersökning, vård och rehabilitering. Resornas **självriskandel** är 25 €/riktning. Den årliga självriskandelen är 300 €, varefter resorna ersätts i sin helhet. Till den årliga självriskandelen räknas också resor som understiger 25 €/riktning. Den retroaktiva ansökningstiden är 6 månader. FPA följer med den årliga självriskan. När den är uppnådd får personen ett **årssjälvriskkort** per post (sv 191r).

Resekostnaderna ersätts enligt det förmånligaste resealternativet, d.v.s vanligtvis förutsätts att personen använder allmänna färdmedel. Om man p.g.a. sjukdom inte förmår använda allmänna färdmedel, behövs ett intyg från vård- eller rehabiliteringsanstalten (blankett SV67). Intyget bör förvaras i 6 månader. Ifall man använder taxi pga att allmänna färdmedel inte finns att tillgå, kan man få taxiresan ersatt då man förklarar sin situation i samband med att man beställer taxi från det centraliserade beställningsnumret.

Taxi beställs från FPA:s beställningscentral:

- **Mellersta- och Norra Österbotten:** tel 0800 93 152 (svenska) och tel 0800 93 150 (finska)
- **Österbotten:** tel 0800 99 000

Om du inte beställer taxiresan via en beställningscentral som har ingått avtal med FPA får du ingen ersättning för resan.

Ersättning för läkemedelskostnader

FPA ersätter en del av de läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor som läkaren ordinerar. **Initialsjälvriskan** är 50 euro per kalenderår. **Grundersättningen** för läkemedel är 40 %, vilken avdras redan på apoteket då man visar upp sitt Fpa-kort. **Specialersättningen** är 65 % eller 100 % av läkemedlets pris. Den lägre specialersättningen är 65 % av medicinpriset och den högre är 100 %. För varje medicin uppbärs dock en självrisk på 4,50 €. För att erhålla specialersättning förutsätts ett B-läkarutlåtande. Specialersättning kan beviljas från den dagen FPA fått B-utlåtandet eller redan tidigare om de övriga villkoren för ersättning är uppfyllda.

Den **årliga självriskandelen** är 577,66 € (2020). Ifall den årliga självriskan överskrider har man rätt till tilläggsersättning. Då betalar man under resten av året endast en självrisk på 2,50 euro för varje ersättningsgillt läkemedel.

Vårdbidrag för pensionstagare

FPA kan bevilja vårdbidrag för pensionstagare som på grund av långvarig sjukdom eller handikapp har nedsatt funktionsförmåga i minst ett år. Bidraget är avsett som stöd för att klienten ska kunna skaffa vård och tjänster för att klara sig i vardagen och kunna upprätthålla sin funktionsförmåga. Vårdbidrag för pensionstagare betalas graderat i tre nivåer utifrån mottagarens behov av hjälp, handledning och tillsyn samt särskilda kostnader. De särskilda kostnaderna är extra kostnader som orsakas av den aktuella sjukdomen eller funktionsnedsättningen. Till den egna ansökan bifogas läkarutlåtande C. Vårdbidraget är skattefritt och övriga inkomster och förmögenhet påverkar inte. Den retroaktiva ansökningstiden är 6 månader.

- Lägsta vårdbidraget 71,21 €/mån, förhöjt 155,15 €/mån och högsta 328,07 €/mån (år 2020)

Handikappbidrag för personer över 16 år

Syftet med handikappbidrag är att stödja personer med någon sjukdom eller funktionsnedsättning i deras dagliga liv, till exempel i deras arbete eller studier. Handikappbidrag kan beviljas en person vars funktionsförmåga är nedsatt i minst ett år. Nedsatt funktionsförmåga kan innebära svårigheter med att ta hand om sig själv (t.ex. sköta sin personliga hygien, klä på sig), klara av att utföra nödvändigt hushållsarbete eller klara av arbete eller studier. Personen kan vara i behov av hjälp, handledning eller tillsyn och sjukdomen eller handikappet kan medföra särskilda kostnader. Till den egna ansökan bifogas läkarutlåtande C. Handikappbidraget är skattefritt och övriga inkomster och förmögenhet påverkar inte. Den retroaktiva ansökningstiden är 6 månader.

- Lägsta handikappbidrag 93,05 €/mån, förhöjt 217,13 €/mån, högsta 421,03 €/mån (år 2020)

Närståendevårdsstöd

En anhörig som utför bindande och krävande vårduppgifter i hemmet kan vara berättigad till närståendevårdsstöd. Med närståendevårdsstöd avses både en ekonomisk ersättning och / eller tjänster. Närståendevårdsstödet är graderat enligt hur bindande och krävande vårdbehovet är samt i enlighet med budgeterade medel. Till den egna ansökan bifogas ett läkarutlåtande.

Hemservice

Hemservice kan erbjuda hjälp och stöd med dagliga personliga funktioner. För hemservice uppbärs en avgift som beror på inkomst samt mängden av använd hemservice. Via hemservice eller den övriga äldreomsorgen kan man få information om olika slags stödtjänster som tex butiksservice, måltidsservice och dyl. I de flesta kommuner finns även privata hemserviceföretag.

Handikappservice

En person som pga sjukdom eller handikapp har långvariga och särskilda svårigheter att klara av vanliga till det vardagliga livet hörande funktioner, kan vara berättigad till tjänster enligt Handikappservicelagen. Till den egna ansökan bifogas ett läkarutlåtande. **Färdtjänst** (enligt Handikappservicelagen) är ämnad för svårt handikappade personer, som har långvariga eller bestående svårigheter att röra sig samt orimliga svårigheter att använda allmänna färdmedel. Servicen är ämnad för arbets- och studieresor samt för skötsel av ärenden och rekreation. För servicen uppbärs en självrisk enligt offentlig kollektivtrafik. I vissa situationer kan man också få färdtjänst enligt Socialvårdslagen. En gravt handikappad person, som har svårigheter att klara av de funktioner som hör till det dagliga livet, kan vara berättigad till skäliga kostnader för **ändringsarbeten i bostaden**. Via handikappservicen kan man också ansöka om **personlig assistans, serviceboende** samt olika **anslagsbundna och behovsprövade tjänster och åtgärder**.

Utkomststöd

Utkomststödet är ett ekonomiskt stöd som beviljas i sista hand av samhället för personer och familjer som har hamnat i ekonomiska svårigheter. Det är avsett att vara en tillfällig hjälp eller hjälp som kompletterar andra inkomster och förmåner. Grundläggande utkomststöd ansöks hos FPA. Socialväsendet bestämmer om det behovsprövade kompletterande och förebyggande utkomststödet.

Beskattning

Avdrag för nedsatt skattebetalningsförmåga kan beviljas en person vars betalningsförmåga är väsentligt nedsatt pga tex sjukdom eller arbetslöshet. Familjens helhetsituation tas i beaktande. Avdraget är behovsprövat och uppgår till högst 1400 €. För mera information kan man kontakta skatteförvaltningen.

Om invaliditetsprocenten pga bestående sjukdom eller skada är minst 30 % kan man ansöka om invalidavdrag. För att få invalidavdrag bör man visa upp läkarens B-utlåtande. Ifall man får invaliditetspension eller rehabiliteringsstöd görs avdraget automatiskt.

Hushållsavdrag kan beviljas för kostnader av privat hushållsarbete, omsorgs- och vårdarbete samt underhållsarbete på bostad. Avdraget är 40 % av arbetes andel inclusive moms. Avdragsbeloppet är högst 2250 €/person (år 2020) och självriskandelen är 100 €.

Parkeringsstillstånd för personer med funktionsnedsättning

Parkeringsstillstånd kan beviljas en person, vars funktionsnedsättning pga sjukdom eller skada hindrar honom eller henne att gå självständigt och utan hjälp av en annan person. Funktionsnedsättningen som helhet bör minst hänföra sig till invaliditetsklass 11. Parkeringsstillståndet ansöks från Trafi, via Ajovarmas verksamhetsställe. Till den egna ansökan bifogas ett läkarintyg. I utlåtandet ska läkaren klart ta ställning till såväl invaliditetsklassen som funktionsnedsättningens varaktighet.

EU:s funktionshinderkort

Funktionshinderkortet är ett frivilligt och avgiftsbelagt kort för personer med funktionsnedsättning i Finland och de övriga EU-länderna. Kortet fungerar som ett stöd för jämlik och aktiv delaktighet i samhället. Med funktionshinderkortet kan personer med funktionsnedsättning påvisa sin funktionsnedsättning eller sitt behov av assistent t.ex. när de reser kollektivt eller deltar i idrotts- eller kulturevenemang.

Man kan få ett funktionshinderkort om man har fått ett positivt beslut på tex handikappbidrag, vårdbidrag för pensionstagare, tolktjänst pga hörselskada, synskada eller talskada samt färdtjänst enligt socialvårdslagen eller handikappserviceagen.

Ansökan om funktionshinderkort skickas till FPA. FPA kontrollerar om personen har ett beslut som berättigar till funktionshinderkort och beviljar i så fall rätten att beställa kortet. Därefter ska man själv beställa kortet via kortleverantörens beställningssystem. För kortet uppbärs en avgift på 10 €.

För ytterligare information, kontakta sjukhusets socialarbetare / socialhandledare
tfn 040 653 4070, 040 653 4499 eller 040 653 4284